

VERVUILING VAN DE ZEE

MARINE POLLUTION

BALLONNEN IN ZEE

BALLOONS AS MARINE LITTER

Franeker J.A. van 2008. Ballonnen in zee. Sula 21(1): 44-46. *Releasing balloons seems harmless. However, remains of balloons, especially valves and ribbons are becoming a common and persistent type of marine litter found on beaches. Following Dutch Queens day 2007, large numbers of Dutch balloons were found in Normandy, France. Animals may become entangled in ribbons or ingest the materials. Even though balloon rubber quickly disintegrates, remains are found in 1-2% of stomachs of Northern Fulmars beached in the North Sea area. Children's contests, releasing balloons with name tags, are not the real problem, especially if no plastic valves and short, degradable ribbons are used. However, the vast majority of balloons released is meant for company advertising and provide just a very short moment of joy followed by a nuisance in the marine environment. Environmentally friendly companies may want to reconsider such activities in future.*

Key words: *Fulmarus glacialis* - marine litter – plastics – balloons – ingestion

In de laatste Nieuwsbrief NZG werd verslag gedaan van een massale inwaai van Nederlandse Koninginnedagballonnen in het Franse Normandië (van Franeker & Guillou 2006). Zorg voor het milieu is mooi, maar het is misschien de vraag of men zich hier nou druk om moet maken. Wat maakt zo'n ballonnetje nou uit?

Op onze stranden zijn resten van ballonnen inmiddels één van de meest voorkomende vormen van zwerfvuil. Tijdens een schoonmaakactie op Texel werden op iedere kilometer tenminste zes maal resten van ballonnen aangetroffen (van Franeker 2005). Het ballonrubber zelf verteert vrij snel tot een kleverige of brosse massa en is al gauw niet meer terug te vinden. Maar wie de stormlijn goed afzoekt kan ongetwijfeld de restanten van de gebruikte kunststof sierlinten en plastic ventielen vinden. Restanten van ballonnen op onze stranden zijn "niet mooi", maar kunnen ze ook kwaad? Helaas wel, want zeevogels kunnen verstrikt raken in de kunststof sierlinten en komen om van verhongering omdat ze geen voedsel meer kunnen zoeken. Daarnaast beschouwen sommige vogels allerlei afval, waaronder ballonresten, als iets dat je zou kunnen eten.

Ballonnen in zee en op het strand; op het strand resteert vaak niet meer dan een kluwen ventielen en linten. - Balloons afloat at sea and leftovers washed ashore on the beach (J.A. van Franeker).

Noordse Stormvogels *Fulmarus glacialis* worden gebruikt in het onderzoek naar hoeveelheden zwerfvuil in de Noordzee (*Marine Litter EcoQO*). Ballonresten in de vogelmagen vergaan snel en zij zullen vaak niet worden herkend. Nog wel herkenbare resten van ballonnen werden in 1- 2% van de onderzochte stormvogelmagen aangetroffen. Slechts één keer is ook een ventiel in de maag aangetroffen. Wanneer een groot stuk ballonrubber is ingeslikt, dan kan dat de doorgang van maag naar darm blokkeren en komt de vogel om door verhongering. Wat de effecten van kleinere stukken opgegeten ballonrubber zijn, is onduidelijk, maar gezond is het uiteraard niet.

Links: een ballonlint aan de poot van een aangespoelde Noordse Stormvogel, rechts: de schamele resten van een (parse) ballon uit de maag van een Noordse Stormvogel. - Left: a ribbon of a balloon attached to the leg of a beached Northern Fulmar, right: the stomach contents of another fulmar, the remains of a (purple) balloon (J.A. van Franeker)

Ballonnen bieden een feestelijke opulstering van partijtjes en festiviteiten. Het is op een kinderfeest natuurlijk spannend om een ballonwedstrijd te houden met naamkaartjes om te kijken wie het verste komt. Als je daarvoor ballonnen gebruikt zonder ventielen, afgebonden met een kort en afbreekbaar lint en naamkaartje, dan moet dat kunnen. Helaas worden verreweg de meeste ballonnen als bedrijfsreclame bij openingen en feesten voor een kort moment van verwondering de wereld ingestuurd. Milieuverantwoord ondernemen betekent dat men daar nog eens over na zou kunnen denken. Ballonnen die aan de grond blijven, zijn langer leuk, vormen betere reclame en kunnen na afloop worden opgeruimd.

Franeker J.A. van & G. le Guillou 2006. Koninginnedag in Frankrijk (Queensday in France). Nieuwsbrief NZG 8(3): 2-3. (april 2008).
Franeker J.A. van 2005. Schoon strand Texel 2005: onderzoeksresultaten van de schoonmaakactie van het Texelse strand op 20 april 2005. Alterra speciale uitgave 2005/09. Alterra, Texel. 23pp (www.zeevogelgroep.nl, onder 'downloads')

Jan Andries van Franeker

Wageningen IMARES, postbus 167, 1790 AD Den Burg, Texel
E-mail: Jan.vanfraneker@wur.nl